

Kunnskapsdepartementet
Avd.: *Skriv inn avdeling*
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref.:
22/5025-

Vår ref.:
2023/375907

Oslo, 01.09.2023

Innspill om Forskningsrådets rolle og funksjoner i det norske forskningssystemet

Viser til invitasjon mottatt 12.06.23 om å gi innspill til Forskningsrådets rolle og funksjoner i det norske forskningssystemet.

Forskningsrådet og Innovasjon Norge har et tett samarbeid både strategisk og operativt i det daglige innen en rekke ulike områder. Innovasjon Norge mener dette samarbeidet fungerer svært godt. Begge aktører er en del av det næringsrettede virkemiddelapparatet, og det er viktig at våre organisasjoner er komplementære og ikke konkurrerende.

Forskningsrådet og Innovasjon Norge samarbeider på en rekke ulike områder innen FoU i næringslivet. Dette innspillet gir eksempler på områder hvor samarbeidet fungerer godt, og områder hvor det er forbedringsmuligheter.

Samarbeid om Horisont Europa

Forskningsrådet og Innovasjon Norge har delt ansvar innenfor Horisont Europas tre pilarer. Innovasjon Norge mener at arbeidsdeling og samarbeid på dette området fungerer godt. Dette er fordi det er et tydelig delt ansvar og klar fordeling av oppgaver og roller. Det er jevnlig tett dialog mellom aktørene for å diskutere hvordan problemstillinger skal løses.

Digital utvikling

For å gi bedriftene økt brukervennlighet i møte med virkemiddelapparatet må systemene henge med i den digitale utviklingen. I dette arbeidet har Innovasjon Norge hatt stor nytte av samarbeidet med Forskningsrådet. Både med tanke på erfaringsutveksling, samarbeid om prosjekter og spesielt knyttet til arbeidet med En vei inn.

Det regionale samarbeidet

I det regionale partnerskapet har Forskningsrådet og Innovasjon Norge hatt tett samarbeid over lang tid. Dette inkluderer strategisk samarbeid i samarbeidsmodellen med fylkene og i arbeidet med samfunnsoppdrag og missions. Videre fungerer det operative samarbeidet i regionene godt, spesielt i regionene hvor Forskningsrådets lokalt ansatte er samlokalisert med Innovasjon Norge. I disse områdene kan rådgiverne sammen sparre med bedriftene for å avdekke hvordan virkemiddelaktørene best kan bidra til prosjektet. I sluttrapporten fra arbeidet med Virkemiddelapparatet 2.0 er det en uttalt intensjon at aktørene skal samlokaliseres der det er hensiktsmessig, og Innovasjon Norge mener at dette er svært nyttig.

Enklere å kommersialisere forskning

Norge har behov for å øke kommersialiseringsresultatene av forskningsinnsatsen, og vi må derfor skape gode økosystemer og mekanismer for kunnskapsoverføring fra akademia til næringslivet. Både OECD (2017) og Produktivitetskommisjonen (2016) peker på at kommersialiseringsarbeidet må styrkes og gi flere og mer synlige resultater i Norge. Også i EU har det vært en dreining de siste årene til at det settes større krav om at forskningsresultater skal gi nytteverdi i markedene og for brukerne, og i Horisont Europa er innovasjon og tilgang på vekstkraft en viktig del. De virkemidlene som i dag finnes for å bistå bedriftene i å lykkes med kommersialisering av forskning treffer ikke det behovet bedriftene har, og man lykkes derfor ikke med kommersialiseringen av forskning i tilstrekkelig grad.

Samarbeidet mellom Forskningsrådet og Innovasjon Norge fungerer godt, men det er noen områder hvor grenseflater mellom våre organisasjoner gjør det vanskelig for kundene. Dette gjelder spesielt områder hvor målet er innovasjon og kommersiell verdi av FoU. Det finnes en rekke virkemidler i dag som skal bidra til innovasjon og kommersialisering av forskning, men systemet er for fragmentert. Flere virkemiddelgjennomganger har pekt på at det er overlapp mellom Forskningsrådet og Innovasjon Norge på innovasjonsvirkemidlene (Deloitte, 2018). Innovasjon Norge mener at dette er grenseflater som bør ryddes opp i. Det kan være utfordrende å skille forskning, innovasjon og kommersialisering siden dette ikke er en lineær prosess, men flere ulike aktiviteter som ofte skjer parallelt. For næringslivet er FoU en investering, og som alle andre investeringer er det en forventning om avkastning over tid. Næringslivet har ikke behov for publiseringskrav. Dersom rammevilkårene i innovasjonsvirkemidlene er mer tilpasset bedriftenes behov vil det også kunne øke graden av FoU i næringslivet, samt kjøp av FoU-tjenester fra institutter til kommersielle formål.

Dersom bedriftens mål med prosjektet er kommersialisering og lykkes i et betalende marked burde virkemiddelapparatets ordninger støtte opp om dette målet, og bistå bedriften i denne fasen. Dette kan være støtte til å mobilisere privat kapital, introduksjon til eksportmuligheter eller sparring rundt forretningsmodell. For en mer helhetlig vekstreise burde FoU-virkemidler som har mål om markedsintroduksjon samles og styrkes. Kjernekompetansen hos Innovasjon Norge er forretningsutvikling og kommersialisering, og bedriftene blir fulgt opp gjennom sparring og kopling til relevante virkemidler i ulike deler av kommersialiseringsprosessen.

Med vennlig hilsen
for Innovasjon Norge

Håkon Haugli
Administrerende direktør

Eva Camerer
Divisjonsdirektør